

Kipar Bogdanić u sinkronijskom čitanju

Milan Bešlić

Na suvremenoj hrvatskoj likovnoj sceni Peruško Bogdanić pojavljuje se s prvim kiparskim djelima sredinom 70-tih godina. Naime, odmah po završetku studija na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti mladi se kipar predstavlja na zajedničkoj izložbi s Kuzmom Kovačićem i Igorom Rončevićem u „Galeriji Na Bankete“ u gradu Hvaru 1976.godine. Dakle, prije četiri desetljeća zakoračio je na likovnu scenu s djelima u kojima su se već razabirala neka obilježja njegova kiparstva, a napose je bilo razvidno ishodište u postmodernističkom naslijeđu i mediteranskom nadahnuću. Na tim je temeljnim premisama i započeo tražiti vlastitu kiparsku izražajnost u jednostavnosti forme naglašavajući njezinu likovnu komponentu rafiniranim oblikovanjem volumena i čistom, haptičkom površinom zamjetne poetske sugestivnosti. Ovim isticanjem temporalnih i estetskih odrednica nastojimo kazati da upravo unutar njih i lociramo kipareve početke u formativno razdoblje njegova stvaralaštva. Štoviše, da nam valja skrenuti pozornost na činjenicu da su vremenski okvir, društveno okruženje, kulturološko ozračje i multimedijalni kontekst nezaobilazni u promatranju kipareva djela kako u prvoj, odnosno, i početnoj fazi tako i u njegovoj cjelovitosti, to jest u retrospektivnom sabiranju i kritičkom sumiranju. O tome valja govoriti i zato kako bismo naglasili činjenicu da se Bogdanić kiparski nije formirao izvan tradicijskog konteksta, a napose onog postmodernističkog. Štoviše, da je upravo na tim vrijednostima koncipirao stvaralački proces kojim je kroz četiri desetljeća izgrađivao svoju kiparsku individualnost u autorскоj prepoznatljivosti. U ovako naznačenom sagledavanju Bogdanićeva

kiparskoga djela ne bi trebalo zanemariti ni činjenicu da je to utjecalo i na druge autore u toj generaciji, dakako, i ne samo kipare, već i slikare, kao i crtače, grafičare, pa i umjetnike koji se izražavaju i u drugim medijima. Ove nas činjenice upućuje na zaključak da kiparevo traženje vlastitoga izraza u tom razdoblju možemo promatrati u kontekstu velikog postmodernističkog procesa koji je usmjerio umjetnost tog razdoblja prema multimedijalnom, te, napose, prema istraživanju novih materijala i novih medija umjetničkog izražavanja. Dakle, u toj, gotovo bismo mogli kazati, prevratničkoj preobrazbi likovnog diskursa i propitivanja vlastitog medija prepoznamo i snažno obilježje europske i svjetske umjetnosti 20. stoljeća, a naročito njegovu drugu polovicu što je presudno utjecalo i na suvremene hrvatske klasike: Vulasa, Kantocijevu, Ružića, Bakića, Džamonju, Mariju Ujević, Radovanija... A upravo je njihovo iskustvu bilo poticajno naraštaju mladih umjetnika u 70-tim godinama u čijim se prvim djelima iščitava ta maestralna linija suvremenog hrvatskog kiparstva koje je visoko postavilo ljestvicu i novog estetskog kriterija. A upravo tim duhovnim visinama i estetskim dosezima, osim Peruška Bogdanića, stremili su još i Kuzma Kovačić.... Slavomir Drinković, Kažimir Hraste, Matko Mijić, Petar Barišić, Vladimir Gašparić.... pokazujući već svojim prvim djelima da su njihovi legitimni nasljednici. Među tim mladim autorima koji se tad počinju formirati u zadnjim desetljećima 20. stoljeća, i kao što smo naznačili, izuzev dodirnih točki u ishodištu i bliskim estetskim obilježjima, stvaralački put Peruška Bogdanića markiran je vidljivim tragovima i dubokim individualnim otiscima. A upravo tako prepoznatljiviji kiparski tragovi upućuju nas na tu slojevitost postmodernističkog konteksta o kojemu valja govoriti kako bi se jasnije sagledalo Bogdanićevo djelo kao zreli plodovi izrasli na tom estetskom humusu. Snažno prožeto tim naslijeđem ovo je kiparstvo svoju stvaralačku komponentu izgrađivalo na kultiviranom metjerskom postupku nedvojbenog izvedbenog umijeća, dosljednom provedbom likovnog koncepta problematiziranog u tematskom ciklusu (primjerice ciklus „Šah mat lak“ iz 2009./10. koji je manjim dijelom u recentnom izboru postavljen i na ovoj izložbi...), dakako, na estetskim premisama oblikovnog postupka čija se obilježja iščitavaju i u drugim djelima („Paž“, 2003. i dr., kao i u crtežima...) gdje se prepoznaje kipareve autorske specifičnosti koje je kritika visoko vrednovala. Naime, već je isticano da je Peruško Bogdanić znalački asimilirao vrijednosti tradicijskog kiparskog medija u lucidnoj sintezi njihova postmodernističkog propitivanja stvarajući kiparstvo koje se prepoznaje kao nova likovna činjenica i vrijedna dionica u suvremenoj hrvatskoj umjetnosti.

ZRCALO, 1981.
gips, v. 46 cm

VOLUMEN VJETRA, 1981.
gips, v. 52 cm

USPOMENA, 1981.
gips, v. 25 cm

IZ CIKLUSA "ŠAH, MAT, LAK", 2010.
drvo, različite dimenzije (od 250-316 cm)

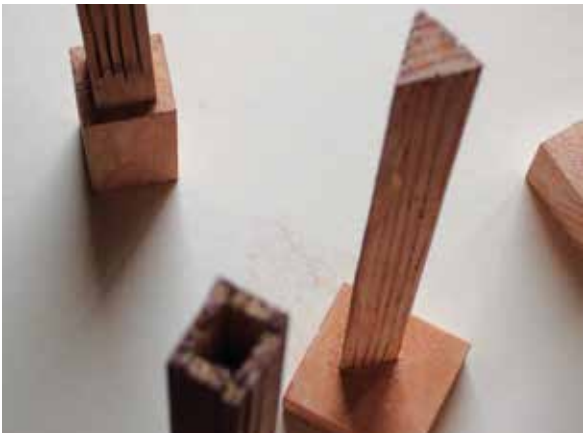
IZ CIKLUSA "ŠAH, MAT, LAK", 2010.
drvo, različite dimenzije (od 250-316 cm)

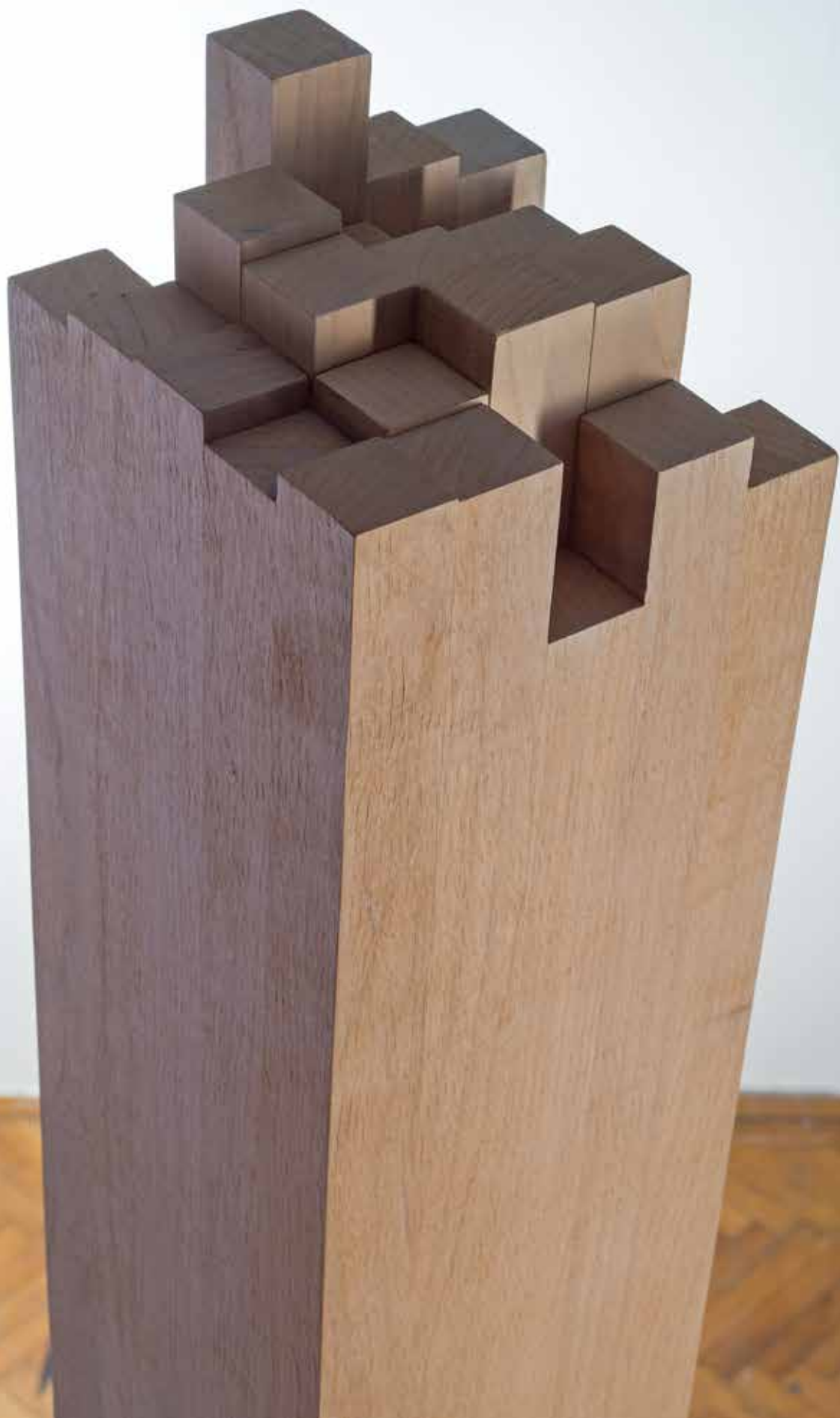

IZ CIKLUSA "ŠAH, MAT, LAK", 2010.
drvo, različite dimenzije (od 250-316 cm)

IZ CIKLUSA "ŠAH, MAT, LAK", 2010.
drvo, različite dimenzije (od 250-316 cm)

SENCA FINE, 1986.
drvo, v. 200 cm

PERUŠKO BOGDANIĆ je rođen 24.10.1949. u Starom Gradu na otoku Hvaru. Od 1955. godine živi u Zagrebu, gdje od 1971. pohađa Akademiju likovnih umjetnosti. Diplomirao je 1976. na kiparskom odsjeku u klasi prof. Vjekoslava Rukljača.

Izlaže od 1976. godine: prvu izložbu imao je u Galeriji Na Bankete u Hvaru koju je osnovao zajedno s Igorom Rončevićem i Kuzmom Kovačićem. Od tada je je kontinuirano prisutan na umjetničkoj sceni nizom samostalnih i skupnih izložaba u zemlji (Zagreb, Split, Stari Grad, Dubrovnik, Slavonski Brod, Rovinj, Šibenik, Zadar, Pula, Poreč, Klanjec, itd.) i inozemstvu (Slovenija, SAD, Njemačka, Austrija, Mađarska, Velika Britanija, Egipat, Italija, itd.).

Sudjelovao je u radu brojnih kiparskih simpozija a 1986. bio je gost umjetnik na Art Department University of Minnesota, SAD. Akademsku godinu 2005./2006. proveo je na studijskoj godini u SAD.

Djela mu se nalaze u javnim prostorima (Lokve, Sisak, Zagreb, Kostanjevica na Krki, Labin, Poreč, Bol, itd.) te privatnim i muzejskim zbirkama.

Aktivan je u radu Hrvatskog društva likovnih umjetnika (HDLU) gdje je obnašao dužnost tajnika (1984.-

1986.) i predsjednika (1986.-2000.). Od 1995. godine radi na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu gdje je organizirao humanitarne izložbe studenata i profesora ALU u SAD, bio pročelnik Nastavničkog odsjeka (1997.-1999.) te mentor i umjetnički voditelj međunarodne studentske kiparske škole Montraker u Vrsaru (od 2002.). Od 2006. godine je mentor iz predmeta kiparstvo na poslijediplomskom doktorskom umjetničkom studiju ALU i prodekan za međunarodnu suradnju (2007.-2008), prodekan za upravu (2010.-2011) i dekan (2012.-2104.). Bio je docent (od 1997.), izvanredni profesor (od 2002.) a od 2007. godine ima status redovitog profesora. Od 2012. redoviti profesor u trajnom zvanju.

Za svoj umjetnički rad i društveni angažman višestruko je nagrađivan i odlikovan (1994. godine Spomenicom Domovinskog rata 1990-1992., a 1997. Redom Danice Hrvatske s likom Marka Marulića).

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1976.**
Hvar, Galerija "Na Bankete"
- 1980.**
Zagreb, Galerija Studentski centar
- 1981.**
Zagreb, Studio galerije "Forum"
- 1982.**
Zagreb, Galerija "Dogadanja"
- 1983.**
Ljubljana, Galerija "Ars"
Zagreb, Galerija Nova
Minneapolis, SAD, Coffman Gallery
- 1987.**
Zagreb, Salon galerije Karas
Split, Umjetnički salon
Dubrovnik, Umjetnička galerija
- 1990.**
Zagreb, Galerija Forum
Berlin, Künstlerhaus Bethanien
- 1991.**
Slavonski Brod, Galerija "Prot Atrur"
- 1992.**
Stery, Austrija, Pohlhammer
Gallerie
- 1993.**
Detroit, SAD, Urban Park – Detroit Art
Center
- 1995.**
Zagreb, Salon galerije Karas
- 1997.**
Rovinj, Zavičajni muzej grada Rovinja
Šibenik, Galerija "Sv. Krševana"
- 2001.**
Stari Grad, Centar za kulturu
Split, Umjetnička galerija
- 2002.**
Zadar, Galerija umjetnina
Budimpešta, Mlin umjetnosti

- 2003.**
Beč, Kunstraum Palais Porcia
- 2004.**
Rijeka, Galerija Filodramatika
Pula, Galerija «Vincent od Kastva»
Poreč, Galerija Zuccato
Klanjec, Salon Galerije A. Au-
gustinčića
Mali Lošinj, Kapetanova kula
- 2006.**
Zagreb, Galerija V. Bužančić
- 2008.**
Rijeka, Galerija Arh
Labin, Galerija Alvona
Varaždin, Galerija Zlati Ajngel
Mali Lošinj, Galerija umjetničkih
zbirki Maloga Lošinja - palača Fritzy
(Bogdanić, Kuliš, Prančić)
- 2010.**
Zagreb, Gliptoteka HAZU
Rijeka, Galerija Kortil
Muzej suvremene umjetnosti Istre,
Pula
- 2011.**
Skopje, Muzej grada Skopja

SKULPTURE U JAVNIM PROSTORIMA

- 1982.**
Kikinda, *Prizor* (terakota)
Lokve, *Okrugli pokret* (drvo)
- 1983.**
Sisak, park Željezare: *Bez jahača*
(metal)
- 1986.**
Zagreb, Pionirski grad,
Povratak barbara (drvo)
Dugo Selo, Zagrebačka banka,
Glava od željeza (metal)
- 1988.**
Kostanjevica na Krki, *Venecija* (drvo)
- 1989.**
Labin, Mediteranski kiparski simpozij,
Keopsov san (kamen)
Lunden kraj Edinburgha,
Lice izgubljene bitke (drvo)
- 1994.**
Jakovlje, *Jurju* (kamen)
- 1995.**
Poreč, *Prvi heretik* (bronca)
- 1999.**
Sisak: Spomenik poginulim hrvatskim
braniteljima u Domovinskom ratu
(bronca)
- 2001.**
Labin, Mediteranski kiparski simpozij,
dionice Bijele ceste, *Putovanje barbara*
(kamen)
- 2004.**
Bol, Mediteranska I (kamen)
- 2006.**
Poreč, Trg slobode: Kip od kiše (bronca)
- 2012.**
India, Mumbai
- 2013.**
Lokve

NAGRADE

1980.

Zagreb, Nagrada *7 sekretara SKOJ-a* za kiparstvo

1982.

Zagreb, Nagrada *14. salona mladih* za kiparstvo

1989.

Murska Sobota, Otkupna nagrada *9. jugoslavenskog biennala male plastike*

1991.

Zagreb, Jednakovrijedna nagrada *4. triennala hrvatskog kiparstva*

1992.

Budimpešta, 1. nagrada *2. nacionalnog biennala kiparskog crteža*

1996.

Rovinj, 1. nagrada Zavičajnog muzeja grada Rovinja
Zagreb, Nagrada žirija *1. hrvatskog triennala crteža*

1999.

Sisak, 1. nagrada na pozivnom natječaju za izradu spomen-obilježja poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu

2005.

Poreč, 1. nagrada na javnom natječaju za skulpturu na Trgu slobode

2008.

Novi Vinodolski, 1. nagrada na javnom i pozivnom natječaju za izradu spomen-obilježja poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu

2009.

Zadar, Otkupna nagrada na natječaju za izradu spomenika pobjedi u Domovinskom ratu

KATALOŠKI POPIS

KRALJ, 2003.

drvo, 178 x 47 cm

KRALJICA, 2003.

drvo, 145 x 38 cm

PAŽ, 2003.

drvo, 127 x 32 cm

10 skulptura

CIKLUS "ŠAH, MAT, LAK", 2010.

drvo, različite dimenzije (od 250-316 cm)

12 slika

CIKLUS "PRIJE I POSLIJE", 2002.

akril na papiru, 70 x 100 cm

NAKLADNIK

Galerija umjetnina grada Slavonskog Broda
Strarčevićeva 8
Slavonski Brod
galerija-umjetnina@b.t-com.hr
www.gugsb.hr

ZA NAKLADNIKA

Branimir Pešut

AUTOR LIKOVNOG POSTAVA I TEKSTA

Milan Bešlić

FOTOGRAFIJE

Stanko Vrtovec, Damil Kalogjera

OBLIKOVANJE KATALOGA

Ana Zubić

TISAK

Intergrafika, Zagreb

NAKLADA

200

Izložba i katalog realizirani su uz potporu Ministarstva kulture Republike Hrvatske.

Likovni salon
"VLADIMIR BEČIĆ"
Trg Ivane Brlić Mažuranić
13. 5. 2016. - 15. 8. 2016.